

РЕШЕНИЕ

№ 78

гр. Пловдив, 06.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Радка Д. Чолакова

Членове: Стоян Ат. Германов
Христо В. Симитчиев

при участието на секретаря Анна Д. Стоянова
като разгледа докладваното от Стоян Ат. Германов Въззивно търговско дело
№ 20225001000575 по описа за 2022 година

Производство по чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 260122 от 09.05.2022 г. по т.д. 835/2020 г. на Пловдивски окръжен съд ЗАД "А.Б." АД с ЕИК - ..., със седалище и адрес на управление: град С., бул. „К.Д.“ № 59 е осъдено да заплати на „Е.Г.“ ЕООД, ЕИК - ..., седалище и адрес на управление: град П., ул. „Б.Б.“ № 134 сумата от 75060.20 лева, съставляваща стойността на претърпени имуществени вреди от настъпило на 29.12.2015 г. застрахователно събитие: кражба с взлом в град С., ЖК Д., бул. „Ц.Л.“ 125, от офис-помещение на „Ф.Л.“ ЕАД, за което е образувана преписка щета №, ведно с обезщетение за забава върху посочената главница в размер на 38117.82 лева за периода 29.12.2015 г. до 29.12.2020 г., заедно със законната лихва върху главницата, считано от тази 29.12.2020 г. до окончателното ѝ плащане, както и направените по делото разноски в размер на 8619.41 лева.

Постъпила е въззивна жалба с вх. № 5141/28.06.2022 г. от З АД "А.Б." АД против така постановеното решение на Пловдивски окръжен съд (ПОС), Решението се счита за неправилно, поради противоречие с материалния и процесуалния закон. Моли да бъде отменено и постановено друго, с което да бъдат отхвърлени исковете като неоснователни и недоказани. Излагат се доводи във връзка с приложими Общи условия, коментира се сключен договор за физическа охрана на обекти с изпълнител „А.“ ООД, както и

отговорностите по него; наличието на уговорка за изключен риск, тъй като изпълнителят сам и без знание и съгласие на застрахователя е приел задължение за изплащане на претендираната сума в размер на 75060.20 лева; че собственикът на имуществото е бил съгласен с уговореното изключение от покритието на риска; че при доказателствена тежест за ищеца не е била доказана претенцията при условията на пълно и главно доказване.

С вх.№ 267515 от 05.08.2022 г. е постъпил отговор на въззивната жалба от „Е.г.“ ЕООД. Счита, че жалбата е неоснователна, а обжалваното решение – правилно и законосъобразно. Излага съображения във връзка извършеното тълкуване от застрахователя и приложимост на ОУ, като се анализира обхватът на предмета на застрахователния договор; че доказателствата установяват безспорно основанието за ангажиране на договорната отговорност на дружеството-охранител, покриването от договора на риска кражба с взлом. Коментира се и мотива на първоначалния отказ на застрахователното дружество за заплащане на дължимото обезщетение, който е различен и е свързан с твърдяна липса на виновно поведение на охранителя, както и плащането от страна на застрахования във връзка дължимата от него грижа за ограничаване на вредите по чл. 396, ал. 1 от КЗ, които биха възникнали при провеждане на съдебен спор. Моли жалбата да бъде оставена без уважение, а решението да бъде потвърдено.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК; изхожда от легитимирано лице – ответник, засяга се неблагоприятно осъдително първоинстанционно решение, откъм съдържание е редовна, поради което се явява допустима.

Съдът след преценка на събраните в хода на производството доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Пред Окръжен съд – Пловдив са предявени обективно съединени искиове с правно основание чл. 79 от ЗЗД във вр. с чл. 229 от КЗ (отм.) и чл. 86 от ЗЗД от „Е.г.“ ЕООД, което твърди, че в качеството си на цесионер, по силата на договор за цесия от 30.08.2018 г., е придобило всички права и задължения на цедента „А.“ ЕООД с ЕИК - ..., по застрахователна полица № от 28.12.2015 г. между него и ЗАД „А.Б.“, относно настъпило застрахователно събитие – кражба с взлом от касово помещение на обект на „Ф.Л.“ ЕАД с ЕИК -, охраняван от „А.“ ЕООД. Заявява се, че по силата на договор за физическа охрана № 868/01.01.2015 г. „Ф.Л.“ ЕАД е възложило на „А.“ ООД осигуряване на физическа охрана на обект: Складова база „Л.“, бул. „Ц.Л.“ 125 в ЖК „Д.“, град С., в който обект на 29.12.2015 г., чрез разрушаване на преграда, е отнета чужда движима вещ – метална каса, съдържаща сумата

около 70000 лева и документи. Образувано е било досъдебно производство № 3383 ЗМК-2069/2015 г. по описа на 08 РУ на СДВР срещу неизвестен извършител за престъпление по чл. 195, ал. 1, т. 3 от НК, което е спряно с Постановление от 20.05.2016 г. на СРП по прокурорска преписка 2023/2016 г. Ищцовото дружество твърди, че по силата на добавък към цитираната застрахователна полица от 28.12.2015 г., за периода 29.12.2015 – 28.12.2016 г., на обезщетение подлежат рисковете, изброени в него, сред които и кражба чрез взлом по смисъла на чл. 195, ал. 1, т. 3 от НК. С допълнително споразумение от 11.01.2016 г. към цитирания договор за охрана, „А.“ ООД се задължило и възстановило на осем вноски пълния размер на материалната щета, претърпяна от „Ф.Л.“ ЕАД, общо в размер на 75060.20 лева. Наведени са твърдения, че по заведената пред застрахователното дружество щета №/30.12.2015 г. е отказано изплащане на претендираната сума, което обосновава правния му интерес от завеждане на настоящото дело. Претендира да бъде осъден ответника ЗАД „А.Б.“ да му заплати сумата 75060.20 лева, съставляваща стойността на претърпените имуществени вреди от настъпилото застрахователно събитие, ведно с обезщетение за забава върху посочената главница в размер на 38117.82 лева за периода 29.12.2015 г. до 29.12.2020 г., когато е заведена исковата претенция, заедно със законната лихва върху главницата, считано от тази дата до окончателното ѝ плащане.

Ответникът ЗАД „А.Б.“ АД в отговор на ИМ е оспорил предявения иск. Твърди, че не е налице покрит риск по така сключения договор, тъй като не е налице виновно и противоправно поведение от страна на застрахования при изпълнение на дейността му. Оспорил е извършеното плащане на сумата 75060.20 лева от „А.“ ЕООД на „Ф.Л.“ ЕАД; както и да е настъпилото застрахователно събитие кражба чрез взлом на метална каса, като твърди, че не е имало такава, алтернативно – че не е била трайно закрепена към стената; оспорва наличието на сумата 75060.20 лева в касата към момента на кражбата; оспорва исковите като завишени по размер. Счита, че не е изпаднало в забава, поради което и не дължи претендираната лихва за забава. Тези възражения на ответното дружество са оспорени от ищеца в негова допълнителна искова молба.

Между ЗАД „А.Б.“ и „А.“ ООД е бил сключен застрахователен договор, обективиран в полица № от 28.12.2015 г. и с период на покритие 29.12.2015 г. – 28.12.2015 г. Според представената полица, предмет на

застраховане е гражданската отговорност на „А.“ ООД като юридическо лице за конкретно извършвана от дружеството охранителна дейност. Съгласно приетия като доказателство добавък от 28.12.2015 г. към застрахователната полица, е направено изменение в чл. 5.1.8 от Раздел II на Общите условия на застраховката, като предмет на застраховане са и загуба, увреждане или унищожаване на охранявано имущество вследствие на кражба чрез взлом по смисъла на чл. 195, ал. 1, т. 3 от НК. Наличен е договор за физическа охрана, сключен на 01.01.2015 г., между „Ф.Л.“ ЕАД – град П., в качеството му на възложител и „А.“ ООД – град П. в качеството на изпълнител, по силата на който възложителят е възложил на изпълнителя извършването денонощно на въоръжена и невъоръжена охрана на складова база „Л.“, намираща се в град С., ЖК „Д.“, бул. „Ц.Л.“ № 125. Съгласно представено приложение № 1 към договора, охраната е следвало да се извършва от общо четирима охранители, по един охранител на смяна при непрекъснат режим на работа.

По образуваното досъдебно наказателно производство е издадено постановление за спиране на наказателно производство на 20.05.2016 г. от СРП по пр.преписка 2023/2016 г. с приложено към него ДП № 3383 ЗМК-2069/2015 г., от което се установява, че за времето 0.30 ч. до 0.40 ч. на 29.12.2015 г. в град С., ЖК „Д.“, бул. „Ц.Л.“ 125, от офис-помещение на „Ф.Л.“ ЕАД, чрез разрушаване на преграда и с взлом, е отнета движима вещ – метална каса, съдържаща сума в размер около 70000 лева и документи, с което е осъществено престъпление по чл. 195, ал. 1, т. 3, вр. с чл. 194, ал. 1 от НК.

На 30.12.2015 г. в ЗАД „А.Б.“ е подадено уведомление за настъпило застрахователно събитие – кражба с взлом от касово помещение на посочения обект на метална каса с парична личност в нея на 75060.20 лева, за което е била образувана преписка щета № С писмо изх.№ 290-00-4349/20.07.2016 г. до „А.“ ООД е отказано изплащане на застрахователно обезщетение по така образуваната преписка щета, тъй като според застрахователя, не се е установило открадната метална каса да е била трайно закрепена за стената с болтове; работникът по охрана е изпълнил всички свои задължения по охрана, поради което счита, че не е налице виновно неизпълнение на задълженията на изпълнителя по договора за охрана, както и защото в охранителното обследване на обекта не е посочено наличието на каса в обекта. Това становище на дружеството е потвърдено и в отговор на нотариална покана,

отправена до него от страна на „А.“ ООД, получена на 03.02.2017 г. Съгласно допълнително споразумение към договор за охрана № 868/01.01.2015 г., сключено на 11.01.2016 г., между „Ф.Л.“ ЕАД, в качеството му на възложител, и „А.“ ООД, в качеството му на изпълнител, по силата на което и във връзка с извършената кражба на 29.12.2015 г. на съхранявана парична сума в каса, намираща се на обект Складова база „Л.“ – град С., в размер на 75060.20 лева, страните са се споразумели, че изпълнителят приема претенцията на възложителя за възстановяване на посочената материална щета и се съгласява да му заплати посочената сума по банков път с периодични плащания за 31.08.2016 г. В тази връзка са били представени платежни нареждания от „А.“ ООД до „Ф.Л.“ ЕАД, от които е видно, че за периода 25.01.2016 г. – 25.07.2016 г. дружеството е изплатило на възложителя по договора сума в размер на 75060.20 лева.

На 30.08.2018 г. е сключен договор за цесия, с който „А.“ ЕООД е прехвърлило възмездно на ищеца „Е.г.“ ЕООД вземане към ЗАД „А.Б.“ по цитираната застрахователна полица в размер на 75060.20 лева, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 29.12.2015 г. до окончателното ѝ изплащане, като на основание чл. 99, ал. 3 от ЗЗД, застрахователното дружество е уведомено за извършената цесия с писмо с нотариална покана от 30.08.2018 г.

По делото пред първоинстанционния съд на 31.01.2022 г. е изслушан свидетеля Р.Н.С.. Същият е заявил, че към 29.12.2015 г. е работил като „Организатор охрана“ към „А.“ ООД като отговарял за обектите в град С.. Около 01:00 часа, получил обаждане от охранителя П.К. за проникване в обекта и извършване на кражба на каса. При проверка на място установил, че се е задействала алармата в касовото помещение. Охранителят при извършена проверка, установил, че липсва касата, а в обекта било проникнато, като е срязана външната ограда, счупен е прозорец, две алуминиеви врати като е взета касата, която е била закрепена с дюбели към стената. Пред ПОС е била назначена съдебно-счетоводна експертиза, съгласно което по счетоводни данни в счетоводството на „Ф.Л.“ - ЕАД по счетоводна сметка 501 „Каса в левове“ подсметка за обекта 0054, е отразено движението на парични средства /приходи и разходи/ от 01.12.2015 г. до 28.12.2015 г. включително общо 3655 записи и каква е била наличността в касата по счетоводни данни

към момента на кражбата 29.12.2015г. обобщено, както следва: наличност на парични средства в касата към 01.12.2015 г. - 122688,78 лева; приходи/постъпления на суми в касата до 28.12.2015 г. вкл. - 632363,14 лева; разходи/разплащания на суми от касата до 28.12.2015 г.вкл. - 669311.52 лева; наличност на парични средства в касата към 29.12.2015 г. - 85740,40 лева. Наличността на парични средства в касата към 01.12.2015 г. - 122688,78 лева е установена и в купюри в лева и в брой/количество от извършена проверка на касовата наличност по протокол за извършена проверка на касовата наличност в Складова база "Л." на адрес: С., ул. "Ц.Л." № 125 на 30.11.2015 г. Съгласно протокол за извършена проверка на касовата наличност в посочената складова база на 29.12.2015 г. е установена липса на един брой метална каса, заедно с паричната наличност в нея и във втора каса налична в обекта е установена наличност на парични средства общо 10680,20 лева. Наличността на парични средства в металната каса, която е открадната по счетоводни данни към момента на кражбата 29.12.2015 г. е била 75060,20 лева. Вещото лице е извършило проверка и на реално преведени суми от „А.“ ООД към „Ф.Л.“ ЕАД на основание цитираното допълнително споразумение. Вещото лице е установило банкови преводи на общо стойност 75060.20 лева, извършени в периода 25.01.2016 г. – 19.08.2016 г.

При така установената фактическа обстановка настоящия състав намира за приложим нормативен акт Кодекса за застраховането от 2005 г., който е бил в сила до 31.12.2015 г., т.е. в действие към момента на настъпване на застрахователното събитие, като правната квалификация на основният иск е по чл. 229 от КЗ (отм.). В тази насока е и § 22 от ПЗР на сега действащия КЗ по отношение на застрахователните договори, сключени преди влизането му в сила, освен ако страните не договорят друго. Не се установи страните да са се договорили за приложимост на КЗ с действие от 01.01.2016 г. Във връзка със становищата и възраженията на страните настоящата инстанция намира първоинстанционното решение за правилно, а жалбата за неоснователна.

По силата на сключен договор за физическа охрана „А.“ ООД се е задължило да осигури денонощна физическа охрана на обекта на „Ф.Л.“ ЕАД, намиращ се С., ул. "Ц.Л." № 125 – складова база "Л.". Физическата охрана се е изразявала и в предприемане на подходящи действия в обекта, целящи реагиране по законосъобразен и подходящ за конкретната ситуация начин при констатиране на опит за кражба или грабеж на ценности от страна на външни лица с цел парироването им и ограничаване на вредните резултати от тях. Изпълнителят следва да охранява обекта със свои служители (чл. 7, т. 11), а съгл. чл. 9 от договора за охрана поема финансова или имуществена отговорност при нанесени материални щети на възложителя. Няма спор, че

между ЗАД „А.Б.“ и „А.“ ЕООД е възникнало застрахователно правоотношение, покриващо риска взломна кражба по чл. 195, ал. 1, т. 3 от НК. Съгласно сключения добавък към полицата между застрахования и въззивника редакцията на т. 5.1.8. от ОУ е променена, като застрахователят се е задължил да поеме риска да обезщети щети и загуби на охранявано имущество в резултат на кражба чрез взлом по смисъла на чл. 195, ал. 1, т. 3 от НК. Застрахователят е получил уведомяване за процесния случай, след което двукратно е отказал да изплати застрахователно обезщетение. Уведомен е надлежно по реда на чл. 99, ал. 3 от ЗЗД с нотариална покана за извършеното прехвърляне на вземането по застрахователна полица в размер на 75060.20 лева от „А.“ ЕООД на настоящия въззиваем-ищец „Е.г.“ ЕООД, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 29.12.2015 г., което определя активната процесуална легитимация на дружеството-цесионер.

Неоснователни са доводите във въззивната жалба свързани с приложение на т. 5.1.10 и т. 5.2 от ОУ. Съгласно сключения застрахователен договор между въззивника и цедента – Добавък към застрахователната полица № с наименование „Отговорност на охранителни фирми“ се покрива рискът щети и загуби на охранявано имущество вследствие на кражба чрез взлом по смисъла на чл. 195, ал. 1, т. 3 от Наказателния кодекс, което изключва приложението на т. 5.1.10 от ОУ, а именно: неподлежащи на обезщетение вреди настъпили по отговорност на застрахования по силата на договор или споразумение с трети лица, тъй като е налице посочената пряка договореност със застрахователя, който изрично се е задължил за този риск. Налице е щета на охраняваното имущество от престъпно деяние, каквато е хипотезата на т. 2.1., предл. II от ОУ, което изключва твърдяното в жалбата прилагане на т. 5.2. от ОУ.

Следващият спорен между страните въпрос се свежда до това законосъобразен ли е отказът на ответника да заплати застрахователно обезщетение, основан на клаузите на т. 5 и т. 8 от раздел VII от Общи условия за застраховка гражданска отговорност на юридически лица. И това възражение на застрахователя се явява неоснователно. По делото липсват доказателства, че охранителното дружество е предложило за одобрение на ответника сключеното с пострадалото дружество извънсъдебно споразумение за изплащане на обезщетение в размер на 75060.20 лева. Но не съществува законова пречка застрахованият да сключи с увредения спогодба или да признае задължението си, дори това е негово право – чл. 229 КЗ (отм.), като тези действия имат сила само между тях и не могат да се противопоставят на застрахователя, ако са извършени без неговото съгласие или не са одобрени от него - чл. 228, ал. 1 КЗ (отм.). Смисълът на тази разпоредба, както и на клаузата на т. 5 от раздел VII от Общите условия, на която ответникът се позовава, е застрахованият да няма право да иска от застрахователя си недължимо платено от него обезщетение на третото увредено лице - т.е. обезщетение в размер, който е по-голям от действителния или въобще не е дължимо. Което означава, че дори и при липсата на одобрение,

застрахованият – в случая дружеството-цесионер следва да докаже всички правопораждащи фактическия състав на вземането му факти, включително и размера на обезщетението. Кое е и сторено чрез приетата без оспорване съдебно-счетоводна експертиза на ВЛ М.М.. Обемът на отговорността при деликт (кражба чрез взлом) – доказан от приложените писмени доказателства от прокуратурата, се определя от закона - той е в размер на действително причинените вреди - чл. 51, ал. 1 ЗЗД, а обезщетението трябва да съответства на това, което увреденият следва да разходва, за да възстанови предхождащото увреждане състояние. Така констатираното и доказано увреждане е в съответствие с нормата на чл. 273, ал. 2, изр. I от КЗ (отм.) и платеното от „А.“ ЕООД на пострадалото дружество „Ф.Л.“ ЕАД не надвишава действителната стойност на причинената вреда. След като праводателят на ищеца е извършил дължимо плащане на обезщетение за вреди на третото увредено лице в действително дължимия размер и е налице валидно застрахователно правоотношение, фактическият състав на чл. 229 от КЗ (отм.) е осъществен и предявеният иск е изцяло основателен. Ирелевантно към предмета на делото е твърдението на въззивника, че собственикът на имуществото бил съгласен с уговорка между първоначалните страни по застрахователния договор с приети изключения от риска. Първо – не се установи изключения от риска по конкретния деликт и второ – не се доказва никакво съгласие по застрахователната полица от пострадалото дружество. Липсват доводи и конкретизация във въззивната жалба по отношение на присъдените законни лихви от първоинстанционния съд.

Предвид изложените мотиви, съдът намира жалбата за неоснователна, а обжалваното решение за правилно и следва същото да бъде потвърдено.

В отговора на въззивната жалба въззиваемото дружество „Е.г.“ ЕООД е поискало присъждане на разноски пред настоящата инстанция. Не се намериха по делото доказателства за извършени такива пред въззивния съд и ето защо не следва да бъдат присъждани.

Предвид изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260122 от 09.05.2022 г. по т.д. 835/2020 г. на Пловдивски окръжен съд.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Република България при условията на чл. 280, ал. 1 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____